

TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Lade barnehager

og

Trondheim eiendom

N-

Vår saksbehandler
Elin Grønvold Aunet

Vår ref.
14/57287/ A10 &58
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
12.02.2015

Lade barnehager (Stabburet, Østmarkneset og Korsvika) - tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler, varsel om pålegg

Miljøenheten er tilsyns- og godkjenningsmyndighet etter *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.* som regulerer barnas arbeidsmiljø. Miljøenheten gjennomførte 15.01.15 tilsyn ved Lade barnehager (Korsvika, Østmarkneset og Stabburet barnehager).

Tilstede ved befaringen var:

Elisabeth Holmvik, enhetsleder Lade barnehager
Ann Karin Folland, fagleder. Lade barnehager
Kari Johansen, verneombud korsvik barnehage
Ole Marius Meland, verneombud Stabburet barnehage
Bente Lehn, verneombud Østmarkneset barnehager
Rune Forsnes, driftsoperatør Trondheim eiendom
Per Vidar Melkvik, prosjektleder vedlikehold, Trondheim eiendom

Fra miljøenheten møtte
Bente Løvlie Høier, sjefingeniør
Elin Grønvold Aunet, rådgiver

Bakgrunn for tilsynet:

Formålet med tilsynet 15.01.15 var å gjennomgå barnehagens internkontrollsystem og vurdere barnehagens fremlagte dokumentasjon.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.*:

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljøenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

- *Avvik* defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.
- *Merknad* er forhold som ikke er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Regelverk:

- Lov av 2011-06-24 nr 29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Statens helsetilsyns veileder IS-2072 Miljø og helse i barnehagen, Veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler.

Beskrivelse av barnehagene

Lade barnehager er en kommunal enhet som består av Korsvika, Østmarkneset og Stabburet barnehager. Til sammen har barnehagene 135 plasser for barn i alderen 0-6 år, fordelt på storbarn (3-6 år) på Stabburet og småbarn (0-3 år) på Korsvika og Østmarkneset.

1. Internkontroll

*I forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 4 om ansvar og internkontroll heter det at virksomhetens eier skal påse at det er etablert et internkontrollsystem ved enheten. De fleste virksomheter som omfattes av ovennevnte forskrift vil samtidig være omfattet av forskrift av 22. mars 1991 nr.159 om internkontroll som gjelder for helse, miljø og sikkerhetsområdet (*Internkontrollforskriften*). I denne forskriften foreligger allerede en plikt til internkontroll og etablering av internkontrollsystem. I forskriften om miljørettet helsevern i barnehager og skoler anbefales det at internkontrollsystemer som allerede er etablert utvides til å omfatte krav fastsatt i denne forskriften. Eller, med andre ord, at kravene i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler integreres i allerede etablerte internkontrollsystemer ved enheten.*

Implementering av forskriften i virksomhetens internkontrollsystem

Enheten har et internkontrollsystem basert delvis på kommunens elektroniske system "Kvaliteket" og delvis på en rekke rutiner samlet i permer. Systemet omfatter også forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Lade barnehager fikk ny enhetsleder høsten 2014, og ledelsen har siden da arbeidet med gjennomgang av enhetens rutiner og dokumentasjon. Barnehagens ledelse har gjennomgått veilederen til forskrift for miljørettet helsevern i barnehager og skoler ("Miljø og helse i barnehagen", Helsedirektoratet april 2014).

Det er utarbeidet handlingsplan for HMS-arbeidet i 2015, hvor målet er gjennomføring av full revisjon i løpet av 2015. Dette arbeidet bør framskyndes for å få på plass prosedyrene raskt. Enhetens rutiner er under revisjon, og miljøenheten foretok ikke en detaljert gjennomgang av dokumentasjonen for å vurdere om alle tema er tilstrekkelig behandlet. Barnehagens egne rutiner legges fortløpende ut på Kvaliteket når de er revidert.

Barnehagene har utarbeidet et årshjul for HMS arbeidet med hovedfokus på arbeidstakere. Barnehagen bør også synliggjøre alle systematiske kontroller og gjennomganger som har betydning for barnas arbeidsmiljø i et slikt årshjul. Punkter som bør fastsettes på et årshjul er brannøvelser, førstehjelpsopplæring, vernerunder inklusive fokus på barns sikkerhet, kontroll av lekeplassutstyr, gjennomgang av meldte avvik og skademeldinger, systematisk gjennomgang av rutiner for å ivareta

barnas arbeidsmiljø, gjennomgang av meldte avvik og bygningsmessige kontroller (ventilasjon, brannalarmanlegg etc).

Formidling av rutiner til ansatte, sikring av nødvendig kompetanse

Personalet ved barnehagene har årlig gjennomgang av en rekke rutiner, som rutiner knyttet til brannvern og førstehjelp, og ansatte kvitterer for at dette er lest/gjennomgått. Gjennomgang av andre relevante rutiner gjennomgås med alle ansatte på personalmøter og planleggingsdager i løpet av året, men en systematisk gjennomgang er ikke synliggjort. Det er utarbeidet rutiner for mottak og opplæring av nyansatte og vikarer og all relevant informasjon er samlet i et velkomsthfte for nytilsatte.

Avvikshåndtering

Det ble opplyst at barnehagen bruker kommunens elektroniske avvikssystem (TQM avvikssystem) for melding av avvik. Hovedregelen er at den som oppdager avvik selv melder avviket inn i systemet, men ledelsen bistår med tekniske hjelp ved behov. Ledelsen mottar avvikene og håndterer videre saksgang. Det er foretatt en gjennomgang med de ansatte av hva som skal meldes i systemet og hvordan det skal rapporteres. Barnehagene har i tillegg en egen "vaktmesterbok" til driftsoperatør for mindre feil og mangler.

Skader på barn registreres på eget skademeldingsskjema, og det er etablert et system for melding av større skader til forsikringsselskapet.

Enhetens HMS-plan beskriver kvartalsvis gjennomgang av meldte avvik og skader for å kartlegge status, for å avdekke om gjentatte hendelser gir behov for prosedyreendringer i internkontrollsystemet, samt for å gi en erfaringstilbakeføring.

HMS-runder, karlegging av barnas arbeidsmiljø.

Det gjennomføres vernerunde årlig. Denne runden omfatter både arbeidsmiljøloven og barnas arbeidsmiljø. Eksempler på utfylt sjekkliste ble framlagt ved tilsynet. Denne inneholdt mange relevante tema, men sjekklista bør suppleres med punkter for sikkerhet for barn, inneklime, lys- og lydforhold. I etterkant av vernerundene oppsummeres funn i handlingsplan per hus/barnehage samt en felles plan for enheten.

Kommunens lekeplasskontrollører foretar kontroll av barnehagens lekeplassutstyr en gang hvert år. Driftsoperatør foretar månedlig ettersyn og årlig kontroll av uteområdet. Barnehagens personale foretar daglig visuell kontroll av uteområdet. Kontrollpunter er nedskrevet i skriftlig prosedyre, og det kvitteres for gjennomførte kontroller.

Miljøenhetens konklusjon

Det framlagte internkontrollsystemet for Lade barnehager synes å tilfredsstille forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skolers krav til systematikk og dokumentasjon. Arbeidet med revisjon av rutiner og prosedyrer bør framskyndes.

2. Forhold avdekket ved befaring av barnehagens lokaler

Sikkerhet for barn.

Det ble ved befaringen påpekt forhold som kan medføre risiko for barneulykker. Dette var:

Stabburet barnehage:

Manglende skåldesikring av vannkraner og manglende kasserollevern på flere kjøkken. Alle vannkraner tilgjengelige for barn må skåldesikres slik at temperaturen ikke overskrider 38 °C. Det ble også observert flere løse persiennesnorer på barnehagen. Løse persiennesnorer kan utgjøre en fare for kvelning, og må sikres.

Østmarkneset barnehage:

Manglende skåldesikring av vannkran og lett tilgjengelige kniver på kjøkken. Vitrineskap i gang var ikke sikret mot velting.

Uteområdet: På uteområdet på Østmarkneset barnehage var det et tre som tidvis ble benyttet som klatretre (i sør bak utebod). I fallsonen under treet var det flere stokker stikkende opp. Treet har greiner over gjerdet mot nabo, og vil gjøre det enkelt for barna å forsere gjerdet. I samme hjørne som klatretreet var det en delvis tildekket åpning i gjerdet i overgangen mellom flettverksgjerde og tregjerde. Denne åpningen er på en del av tomta som er i ”skjul” fra det mest brukte lekeområdet, og kan gjøre det lettere for barn å komme seg over gjerdet. Teleløsning vil kunne gi endringer, og dette området av lekeområdet må ha spesiell fokus ved ansattes daglige inspeksjon.

Avvik nr 1. Sikkerheten på barns innelekeområde er ikke tilstrekkelig ivaretatt.

Det må foretas en sikkerhetsgjennomgang av barnehagenes innelekeområde, og avdekkede avvik må rettes.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §14 Sikkerhet og helsemessig beredskap.

Inneklima, lydforhold

Korsvika barnehage:

Stellerrommet på Korsvika barnehage har avtrekksventil, men det er ikke etablert mulighet for overstrømming av friskluft fra tilliggende rom. Dette vil gi for dårlig luftutskifting av stellerrommet.

Avvik nr 2. Stellerrom på Korsvika barnehage er ikke tilfredsstillende ventilert.

Det må etableres tilfredsstillende ventilasjon på stellerrommet i form av frisklufttilførsel eller overstrømningsventiler

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler § 19 Inneklima /luftkvalitet.

Østmarkneset barnehage:

Ved tilsynet beskrev personalet at ventilasjonsanlegget stadig var avslått eller ikke fungerte tilfredsstillende. Dette er meldt til driftsoperatør. Miljøenheten foreventer at Trondheim eiendom følger opp dette. Dersom ventilasjonsanlegget har ustabil drift over lengre tid må dette meldes som avvik.

I flere rom i barnehagen ble det ved tilsynet registrert støy fra tilluftsventilene til ventilasjonsanlegget, samt fra aggregatet i et lekerom. Barnehagen har tidligere hatt tilsyn fra Arbeidstilsynet som påpekte støy fra ventilasjonsaggregat/-anlegget i barnehagen, og det er i etterkant av dette tilsynet iverksatt tiltak for å bedre støyforholdene i barnehagen.

Miljøenhetens vurdering er at støynivået fremdeles flere steder i barnehagen sannsynligvis overskrider grenseverdier i NS 8175, og det må i så fall iverksettes tiltak for å sikre tilfredsstillende lydnivå i lokalene. Det må fremlegges dokumentasjon i form av målerapport som viser tilfredsstillende lydnivå innendørs fra bygningens tekniske installasjoner.

Avvik nr 3: Støy fra ventilasjonsanlegget ved Østmarkneset barnehage oppleves som utilfredsstillende.

Støyforholdene i leke- og oppholdsrom må kartlegges og eventuelle tiltak må iverksettes for å sikre tilfredsstillende lydforhold. Støyforholdene må dokumenteres med rapport fra målinger før og etter eventuelle tiltak.

Avviket er hjemlet i forskriftens § 21 Lydforhold.

Miljøenhetens konklusjon

Tilsynet viste at Lade barnehager har etablert et internkontrollsystem med avvikssystem for oppfølging og forbedring av helse miljø og sikkerhet som synes å tilfredsstille krav satt i jf forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. Barnehagene har laget en plan for systematisk revisjon av rutiner, men dette arbeidet bør forseres. Tilsynet avdekket imidlertid 3 avvik fra forskriften knyttet til sikkerhet, inneklima og støy, som må rettes.

Miljøenheten ber om skriftlig bekreftelse **innen 15.04.2015** på at avvikene er rettet.

Ved manglende dokumentasjon og bekreftelse på at avvik er rettet innen fristen, er denne rapporten å betrakte som et varsel om at pålegg vil bli gitt for at forholdene skal bringes i orden. Vi viser i denne forbindelse til Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid §14 om retting.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjeff

Elin Grønvold Aunet
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopi: Trondheim kommune, Postmottak Oppvekstkontoret